

Tjänsteutlåtande
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Till: Miljö- och
hälsoskyddsnämnden

Datum: 2025-08-08
Diarienummer: MHN 2025-971-420
Fastighetsbeteckning:

Yttrande över promemoria om skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått en remiss gällande promemoria om en skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14). Syftet med förslaget är att föreslå förbättrade möjligheter att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra miljöbrottslighet. Uppdraget omfattar att föreslå hur miljöstraffsavgifter ska kunna användas i flera fall samt en översyn av avgiftsnivåerna samt att skärpa den miljöstraffrättsliga regleringen.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden antar miljö- och hälsoskyddsavdelningens synpunkter som sitt yttrande och överlämnar det till Klimat och näringslivsdepartementet.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har den 14 maj 2025 tagit emot en remiss avseende promemoria ”Betänkandet En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem” (SOU 2025:14) från Klimat och näringslivsdepartementet, diarienummer KN2025/01042.

Promemorian innehåller bland annat förslag till nya och ändrade bestämmelser i miljöbalken (1998:808) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Syftet med förslaget är att föreslå förbättrade möjligheter att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra miljöbrottslighet. Uppdraget omfattar att föreslå hur miljöstraffsavgifter ska kunna användas i flera fall samt en översyn av avgiftsnivåerna samt att skärpa den miljöstraffrättsliga regleringen. Bland annat

föreslås införande av en ny miljöstrafflag som då ska ersätta 29 kap. miljöbalken, straffbestämmelser och förverkande.

De föreslagna ändringarna och den nya miljöstrafflagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Avdelningens slutsatser, synpunkter på remissen

Promemorian innehåller förslag på nya och ökade krav på lämplighetsprövning, så kallad vandelsprövning, även vid anmälningsärenden. Lämplighetskraven föreslås även gälla vid övertagande av en verksamhet, eller när en ny person med stort inflytande över verksamheten tillkommer. Den tillkommande prövningen kommer att innebära behov av att ytterligare uppgifter granskas, att tillsynsmyndigheten behöver remittera ärendet till Polisen samt begära uppgifter från belastningsregistret. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer att handläggningstiden för anmälan om miljöfarlig verksamhet behöver förlängas från 6 veckor till 8 veckor.

Promemorian innehåller förslag på en ny straffbestämmelse för avfallsbrott som avser verksamheter, som bedrivs vanemässigt eller annars i större omfattning, som ägnar sig åt att bortskafta avfall på ett otillåtet sätt. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer att ett ökat fokus på avfallsbrott kan leda till en ökad möjlighet att lagföra miljöbrottslighet.

Promemorian innehåller förslag på att avkriminalisera ett antal överträdelser och i stället för att utredas som miljöbrott så kommer de att omfattas av miljösanktionsavgift och bedömas vara förvaltningsrättsliga överträdelser. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer att de föreslagna ändringarna avseende miljösanktionsavgift kan innebära en effektivisering av handläggningen vid överträdelser av reglerna i miljöbalken.

Promemorian innehåller förslag på nya krav att tillsynsplanen enligt miljöbalken ska tas fram med hänsyn till gällande lägesbild för miljöbrott. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer att det utökade kravet innebär ett ökat behov av samarbete och informationsutbyte med Polisen, andra myndigheter och organisationer. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer att ett sådant samarbete och samordning med brottsbekämpande myndigheter är positivt för att minska miljöbrotten. Då arbetet inte kan finansieras med tillsynsavgifter innebär det ett ökat behov av skattefinansiering.

Bilagor

1. Remiss

2. Promemoria "Betänkandet En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem" (SOU 2025:14), Klimat och näringslivsdepartementet, KN2025/01042

Maria Lindström
Miljö- och hälsoskyddschef

Karin Larsson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

***Denna handling har signerats digitalt och saknar därför
namnunderskrift***

Skickas till:

kn.remissvar@regeringskansliet.se
susanne.classon@regeringskansliet.se
kn.rs@regeringskansliet.se

Ange KN2025/01042, Österåkers kommun i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Kopia:

Akt

Verifikat

Transaktion 09222115557554663298

Dokument

Tjänsteutlåtande

Huvuddokument

3 sidor

Startades 2025-08-19 11:51:35 CEST (+0200) av Mikael De Pedro Sporsén (MDPS)

Färdigställt 2025-08-19 12:33:16 CEST (+0200)

Initierare

Mikael De Pedro Sporsén (MDPS)

Österåkers kommun

Org. nr 212000-2890

mikael.depedrosporsen@osteraker.se

Signerare

Maria Lindström (ML)

maria.lindstrom@osteraker.se

Signerade 2025-08-19 12:33:16 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: <https://scrive.com/verify>

